

61
SL

FACTS

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

ISSN 1725-7093

Varnost mladih delavcev – nasveti za delodajalce

Naslednjo generacijo delavcev predstavljajo mladi, ki še niso dopolnili 25 let. Pomagati jim morate, da varno in uspešno začnejo poklicno pot. Kot delodajalec jim morate z dobrim sistemom varnosti in zdravja pri delu, ki varuje vse delavce, zagotoviti varno delo. V tem informativnem biltenu boste našli nasvete, kako opravljati to vlogo. Drugi informativni bilteni podrobneje predstavljajo zakonodajne zahteve v zvezi z varstvom mladih delavcev ter nasvete za nadzornike, mlade in starše.

Mladi so zaradi pomanjkanja izkušenj, usposobljenosti in ozaveščenosti o varnosti in zdravju pri delu izpostavljeni precejšnjemu tveganju. Potrebujejo dobre nasvete, informacije in nadzor ter ustrezna, varna in zdravju neškodljiva delovna mesta.

Posledice slabe prakse

- Sedemnajstletno dekle je izgubilo del prsta le uro po začetku počitniškega dela. Prste ji je zmečkal stroj v pekarni, v kateri je delala. Avtomatsko varovalo je bilo pokvarjeno. O okvari so pred tem že obvestili pristojne, vendar v pekarni niso imeli načrtovanega programa vzdrževalnih del. Dekle ni bilo ustrezno usposobljeno za delo s strojem, njen nadzornik pa sploh ni vedel, da ga dekle uporablja ...
- Osemnajstletni pripravnik v mehanični delavnici je umrl štiri dni po tem, ko so ga zajeli plameni. Svojemu nadrejenemu je pomagal zlititi mešanico bencina in nafte v rezervoar za odpadne tekočine, ko je bencin eksplodiral. Ker se je šele učil za poklic mehanika, bi moral za

nadzor in usposabljanje poskrbeti delodajalec, vendar je lastnik mehanične delavnice prepuščal izvajanje ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu prosti presoji delavcev ...

V obeh gospodarskih družbah so uvedli preiskavo in ju kaznovali z globo zaradi pomanjkljivih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu. Mladi delavci se najpogosteje poškodujejo, ker opravljajo dela, za katera niso usposobljeni, zaradi pomanjkljivega nadzora in ker uporabljajo nevarne stroje in snovi. Kot kaže neka kanadska raziskava, obstaja pri mladih in neizkušenih delavcih petkrat večja verjetnost, da se bodo poškodovali v prvih štirih tednih dela, kot pri drugih delavcih⁽¹⁾.

Prednosti dobre prakse

Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu mladih delavcev ne pomeni zgolj izpolnjevanja zakonskih zahtev, ampak prinaša tudi druge očitne prednosti:

- Dobro upravljanje varnosti in zdravja pri delu koristi poslovanju in je značilno za organizacije z učinkovitim vodenjem.
- Ukrepi za varovanje mladih bodo pripomogli k večji varnosti vseh zaposlenih.
- Če poskrbite za ustrezno usposabljanje in izobraževanje mladih, boste imeli koristi od njihove energije, zagnanosti in volje do učenja. Obenem jim boste zagotavljali varnost na delovnem mestu.
- Z dobrim nadzorom boste lažje ugotavljali, kako mladi napredujejo na delovnem mestu. Lahko boste spremljali učinkovitost njihovega usposabljanja.
- Če si boste ustvarili sloves dobrega delodajalca, boste pritegnili kakovostne mlade kadre.

Ocena tveganja, organizacija in preprečevanje

Delodajalci morajo ugotoviti nevarnosti in pripraviti oceno tveganja, s katero določijo tveganja, ki so povezana z mladimi delavci, in ustrezne preventivne ukrepe⁽²⁾. Ocene tveganj in ukrepi ter ureditve, sprejeti na podlagi ocene tveganja, bi potemtakem morali vsebovati:

- naloge, ki jih mladi **ne** smejo opravljati; jasno je treba opredeliti prepoved uporabljanja določene delovne opreme in izvajanja določenih delovnih postopkov, območja, za katera velja omejen dostop, in aktivnosti, ki jih je mogoče opravljati samo pod nadzorom;
- potrebe po nadzoru in ureditev sistema nadzora (glejte „Oblikovanje sistema nadzora“ spodaj);

⁽¹⁾ http://www.iapa.ca/outreach_yw/yw_employer.asp

⁽²⁾ Nevarnost je vse, kar lahko povzroči bolezen ali poškodbo. Tveganje je verjetnost, da se to zgodi.

- potrebe po informacijah, navodilih in usposabljanju ter ukrepi na teh področjih (glejte „Usposabljanje“ spodaj);
- preprečevanje ustrahovanja in spolnega nadlegovanja;
- ukrepi, ki upoštevajo vse posebne zahteve mladih invalidov in mladih s posebnimi potrebami;
- obveščanje staršev in skrbnikov o tveganjih in nadzornih ukrepih;
- povezave z ustanovami, ki organizirajo delovno prakso in skrbijo za poklicno usposabljanje;
- posvetovanje z delavci in njihovimi predstavniki glede sprejetih ukrepov v zvezi z mladimi delavci.

Če mladim ponujate delovno prakso, jim morate zagotoviti najmanj enako raven varnosti in zdravja pri delu kot redno zaposlenim.

Mlajši od 18 let

Če zaposlujete delavce, ki so mlajši od 18 let, vključno s tistimi na poklicnem usposabljanju in delovni praksi ter tistimi, ki med šolanjem ali študijem opravljajo priložnostna dela, ste dolžni spoštovati posebne predpise, ki vključujejo omejitve v zvezi z njihovo izpostavljenostjo nevarnostim in omejitve delovnega časa. Več informacij o dolžnosti varovanja delavcev in posebnih zahtevah za mlade najdete v informativnem biltenu „Varstvo mladih na delovnem mestu“. Vse zahteve, ki jih morate upoštevati, pa najdete v nacionalni zakonodaji.

Oblikovanje sistema nadzora

Delodajalci morajo vzpostaviti ustrezen sistem nadzora mladih. Nekateri delodajalci, na primer, mladim dodelijo mentorja.

Nadzorniki morajo biti ustrezno usposobljeni in morajo poznati tveganja in nadzorne ukrepe, povezane z delom mladih. Poznati morajo tudi vse omejitve v zvezi z nalogami, ki jih lahko opravljajo mladi. Razumeti morajo, kakšna je njihova vloga, kaj se zahteva od njih in kako morajo opravljati svoje dolžnosti. Potrebujemo tudi dovolj časa in pooblastila za izvajanje nadzornih nalog. Sistem mora predvidevati:

- kako bo potekal nadzor nad mladimi, pri čemer je treba opredeliti stopnje nadzora za posamezne naloge; opredeljeni morajo biti delovni postopki, ki zahtevajo stalen nadzor; imenovana mora biti oseba, ki bo na splošno odgovorna za mlade;
- katere pristojnosti morajo imeti nadzorniki in kakšna je njihova vloga;
- usposabljanje nadzornikov za opravljanje teh nalog, še zlasti na področju zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu mladih;
- zadostno število sposobnih in ustrezno usposobljenih nadzornikov, ki so odgovorni za mlade, med katere sodijo tudi udeleženci poklicnega usposabljanja in študenti na praksi;
- sistem poročanja, prek katerega lahko nadzorniki obveščajo o vseh težavah v zvezi z varnostjo mladih.

Usposabljanje

Izredno pomembno je, da se mladim pred začetkom dela zagotovi učinkovito usposabljanje s področja varnosti in zdravja pri delu, v okviru katerega je treba dovolj časa nameniti tudi naslednjim temam:

- posebne nevarnosti, ki so povezane z delom mladih;
- splošne nevarnosti na delovnem mestu;
- kako naj se zaščitijo;
- kaj naj storijo, če menijo, da je ogrožena njihova varnost;
- kje naj poiščejo nasvet;
- kaj naj storijo v nujnih primerih, če doživijo nezgodo ali če potrebujejo prvo pomoč;
- dolžnost, da sodelujejo z vami na področju zagotavljanja varnosti pri delu.

Biti zgled

Pomembno je, da nazorno pokažete svojo zavezanost varnosti in zdravju pri delu, oblikujete postopke in ukrepe in jih redno posodabljate. Poudarjate, da je nevarno ravnanje nesprijemljivo, in se hitro odzivite na zadeve, povezane z varnostjo in zdravjem pri delu.

Na spletni strani Agencije so na voljo **dodatne informacije** o varnosti mladih delavcev (<http://ew2006.osha.eu.int/>), nasveti za preprečevanje nevarnosti in povezave do primerov dobrih praks glede posebnih tveganj ter delovnih mest (<http://osha.eu.int/>). Priporočila so na voljo tudi pri organu, pristojnem za varnost in zdravje pri delu, sindikatih in poklicnih združenjih v vaši državi.

Direktiva Sveta 94/33/ES o varstvu mladih ljudi pri delu (<http://osha.eu.int/data/legislation/18>) določa minimalne standarde, zato morate preveriti tudi zahteve, ki izhajajo iz vaše nacionalne zakonodaje.

Informacije o slovenski zakonodaji s področja varnosti in zdravja pri delu so objavljene na spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve

(<http://www.gov.si/mddsz/?CID=198&L=sl&T=Y>).

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

Gran Via 33, E-48009 Bilbao
Tel. (34) 944 79 43 60, faks (34) 944 79 43 83
E-pošta: information@osha.eu.int

© Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu. Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira. Printed in Belgium, 2006

